

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România şi streinătate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacţia şi administraţia: Strada Prundului Nr. 15.
Inseratele se primesc la administraţie. Preţul după tarif şi înveţală
Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Metropolitul Ioan Meţianu.

Sibiu 3 Febr. orele 8 seara.

Preasfinţitul Arhiepiscop şi Mitropolit Ioan Meţianu a repausat azi, Joi, la 1/6 ore seara.

Dr. Costea, secretar.

Iată telegrama lugubră, care, primind-o azi dimineaţă, ne-a oprit pentru câteva clipe respiraţia, umplându-ne sufletul de adâncă jale şi cuplind groază în faţa acestei noi lovituri a sorţii...

Un nou Mort, o nouă figură ilustră, care se prăbuşeşte deodată în mormântul rece, în clipe când sufletul ne e ghiată de atâtea pierderi îndurate zilnic şi care dispore într-un timp, când mai mult că oşincând aveam nevoie de carismatică dăruire şi probat al destinului bisericei noastre naţionale greco-orientale române.

Istoria nepărtinitoare va fi chemată să facă critica operei săvârşite de I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meţianu dela începutul carierei sale preoţeşti până la adâncile sale bătrâne. Rezultatele acestei activităţi, cu deosebire cele ale arhieriei sale binecuvântate, activitate desfăşurată în mijlocul nostru, stau încă prea aproape de noi şi de aceea nu le putea vedea încă în toată estinderea şi valoarea lor, sau le vedem poate preocupată.

Fapt mai presus de orice îndoielă este însă, că ilustrul Mort, căruia Dumnezeu i-a dăruit o viaţă atât de lungă şi în depline puteri trupesti şi sufleteşti până la adânci bătrâneţe, — a desfăşurat în viaţă fiind, cu toate greutatele vremilor atât de schimbătoare şi adeseori atât de neprielnice, o activitate estinsă şi plină de roade, care este şi va rămâne strâns legată de dezvoltarea vieţii noastre bisericesti, şcolare, culturale şi politice în decurs de peste un jumătate de veac.

Inezecrat dela natură cu înalte calităţi trupesti şi sufleteşti, cu o minte ageră şi pătrunzătoare, adânc cunoscător al oamenilor şi împrejurărilor, şi având convingerea că orice propăşire e condiţionată de o *grea* *avidă*, El pleacă pe drumul vieţii cu paşi hotărâţi şi siguri. Prin anii 1860 el desvoaltă o activitate rodnică ca tinar protopop al

Branului, activitate care-i atrage recunoştinţa şi bunăvoinţa marelui arhieriu Şaguna şi care-i deschide repede drumul spre cele mai înalte demnităţi bisericeşti.

La 1873, din încredinţarea consistorului mitropolitan, protopopul Ioan Meţianu conduce cu mult tact congresul naţional-bisericesc, convocat pentru alegerea de mitropolit. În 1874 este ales de *vicar-preşedinte* al consistorului din Oradea-mare, iar în anul următor este ales *episcop* în dieceza Aradului.

Din momentul acesta episcopului Meţianu li se deschide un larg teren de activitate. Pe-atunci în eparhia Aradului toate instituţiunile bisericesti-şcolare confesionale făceau impresia unor începuturi sficioase.

Ca arhieriu, în cele *spirituale* — scrie între altele un bun cunoscător al activităţii episcopului Meţianu în Enciclopedia Română — Meţianu este în neînrupă contact cu clerul şi cu poporul său, şi, anume prin vizitaţiunile canonice întreprinse în fiecare an în diferite părţi ale diecezei...

În *administraţiunea* bisericăască s-au realizat însemnate îmbunătăţiri, activându-se întreag organismul bisericesc într-o formă responsabilă de instituţiunile bisericesti ortodoxe. Grijă cea mai însemnată i-a fost pururea a ridicării şi întărirea învăţământului confesional. Începutul i-a făcut cu organizarea institutului pedagogic-teologic.

Pentru *creşterea* tinerimii episcopul Meţianu activă mai multe fundaţiuni, iar pentru *ajutorarea* preoţilor deficienţi, a *văduvelor* şi *orfaniilor* de preoţi înfiinţă fondul preoţimii gr. or. din dieceza Aradului. O deosebită activitate a dezvoltat episcopul M. şi întru finalizarea despărţirii ierarhice de către Sârbi.

Aceste sunt în liniiamente generale unele din sfârşirile încornate cu succes ale episcopului Meţianu, depuse pentru ridicarea diecezei sale. Iar aceasta e numai o latură a activităţii sale, în decursul căreia n-a putut fi stinjenit de factori esteri.

Ca arhieriu a avut însă să poarte o luptă adeseori sbuciumată cu puterea de stat, pentru a cârmui cu succes naia bisericii. În scris şi eu graiu viu, ca membru în casa magnaţilor, a dus o luptă bărbătească pentru salvarea intereselor bisericesti-şcolare, atât de greu ameninţate. În 1885 stăruieşte pentru înfiinţarea unui liceu în

Arad, dar i se deneagă acest drept, garantat de-altfel prin lege. În 1891 episcopul Meţianu luptă cu bărbăţie, alătura de ceilalţi arhierii români, în contra famosului proiect devenit lege pentru azilul copiilor.

După atâtea lupte sterile, îngrijorat, — dar nu desperat, — de soarta bisericii sale, cu drept cuvânt zice în vorbirea cu care a deschis sinodul din 1895 :

„Între asemenea împrejurări, dureri grele apasă sufletul nostru, şi dată ne mai rămâne vr-o consolare, aceea este *credinţa în Dumnezeu şi în vitalitatea bisericii noastre*, care — dealungul veacurilor, — a mai trecut prin multe asemenea cercări grele, şi nu numai n'a perit, ci a ieşit pururea victorioasă.”

În anul 1899 congresul naţional-bisericesc îl alege *arhiepiscop* şi *metropolit al Românilor de legea greco-orientală din Ungaria şi Transilvania*.

Vrăsta înaintată într-o inimă n'a stânjenit dorul de muncă al arhiepiscopului şi mitropolitului Ioan Meţianu. Acelaşi neastâmpăr, aceeaşi agerime a minţii, aceeaşi energie, aceeaşi hărnicie, însoţite de experienţa bogată a unei etăţi patriarhale, caracterizează pe înaltul dignitar până la sfârşitul vieţii sale.

În lupta continuată şi desfăşurată, ca supremul cap al bisericii gr. or. pentru conservarea şi asigurarea şcolărilor noastre populare în contra faimoselor proiecte Apónyiene — arhiepiscopul Ioan Meţianu a stat ca o stâncă de granit. Contrapărerilor unor fruntaşi de-ai noştri, cari, considerând jertfelor enorme pretinse de noua lege şcolară, pledaseră pentru abandonarea şcolărilor confesionale, Mitropolitul Meţianu a susţinut principiul că: *„ceea ce dăm de bunăvoie e pierdut pentru totdeauna, dar ce ni se ia cu forţa, sau pe nedreptul, în vremuri mai bune putem recâştiga.”*

Cu toate decepţiile rezultate din aceste lupte, Mitropolitul Meţianu nu desarmează şi după venirea la putere a partidului liberal, are satisfacţia că unele din postulatele bisericesti-şcolare încep să-şi primească o rezolvare mai binevoitoare.

Paralel cu activitatea aceasta desfăşurată pentru salvarea intereselor bisericesti-şcolare, Mitropolitul Meţianu n-a pierdut nici un moment din vedere promovarea bunăstării şi a demnităţii arhidiecezei sale. Zidirea catedralei din Sibiu, reno-

varea seminarului Andrean, înfiinţarea „fondului cultural” şi a institutului «Lumina» — sunt totatătea monumente neperitoare ale stăruinţelor sale neobosite depuse pentru întărirea şi înălţarea bisericii.

Iată în câteva rânduri sbuciumările şi munca acestui cu *adevrat om*. Iată pentru ce sufletul nostru este astăzi copleşit de atâtea jale, când Luptătorul neclintit, care a fost Mitropolitul Ioan Meţianu, dispore din mijlocul nostru. Şi jalea ni e cu atât mai mare, cu cât, în zilele aceste atât de prielnice pentru afişarea celor slabi şi nemernici, sufletul ne mai e plin şi de grija zilei de mâne: cine va fi urmaşul chemat să-i continue opera...

Adânc consternaţi şi îndurerăţi deplângem împreună cu toţi fi neamului românesc pierderea bunului şi marelui Arhieriu.

Fie-i Memoria în veci binecuvântată!

Maghiarizarea oraşului Fiume.

— Spicuri din folie maghiare. —

Ziarul „Pesti Hirlep” publică în nrul din 1 Febr. la loc de frunte un articol sub titlul „Az államnyelv joga” (Dreptul limbii statului), în care invită guvernul să nu facă economie cu munca sa de maghiarizare. Pornind dela constatarea că „*între aspiraţiunile naţionale mărite în decursul războiului cea mai îndreptăţită şi legală este aceea, care pretinde afirmarea deplină a limbii statului pe toate terrenele*” — „Pesti Hirlep” scrie între altele:

„Nu vom să forţăm chestii ginşose sau grele. Nu vom de exemplu să scormonim dreptul limbii statului în armată. Căci doar viaţa practică, necesităţile zilnice ale războiului de fapt au introdus deja la miliţia ungară limba maghiară. Interesul strategic s-a întâlnit în tranşee cu dorinţa naţională şi acolo s-au înţeles una pe alta.

Acum vorbim numai de o parte a ţării, în care introducerea exclusivă a limbii de stat tocmai în decursul războiului este că se poate mai oportună şi nu poate atinge nici chiar o susceptibilitate îndreptăţită. Italienii din Fume din nou au făcut declaraţiuni patriotice, că se separe de Tallenii cari duc contra noastră un război detestabil. Aşa dară cu comunicaţiunile acestora verbale de credinţă faţă de stat se potriveşte cea reformă faptică ca să facem să ajungă limba de stat în dreptul ei în Fiume începând dela admisiunea traşia orăşenască şi prin şcolii până în sala de şedinţe a tribunalului. Căci în adevăr ar fi un lucru de neînşel

ca după războiu să se tolereze pe pământ maghiar un oraş italian.

Cu milioane de bani maghiari să ridicat singurul oraş-port maghiar, cu sângele de sute de mii de soldaţi maghiari li apăram contra italianilor, aşadar e cu drept, e natural şi la timpul său să ne năsim să şi maghiarizăm oraşul Fiume.”

Profetii spulberate.

De când cu izbucnirea războiului mondial presa lumii a avut adeseori prilej să înregistreze şi să comenteze diferite profetii, făcute cu deosebire de politicianii şi ziariştii Puterilor aliate, profetii pe cari evenimentele ulterioare toate le-au desmintit. Va fi, credem de interes să spicuiem unele din aceste profetii, cari la timpul său au produs atâtea evenimente în toate părţile globului pământesc.

Astfel să începem cu o profetie făcută de marele autocrat al imperiului nordului, de ţarul tuturor ruşilor, care în discursul ținut la Przemysl la banchetul oşterilor spunea :

„Cu luarea Przemyslului campania poate fi considerată ca terminată. Forţa înamicului a fost înfrântă la 12 Martie, ceea ce mai urmează de acum înainte, e marşul triumfal al slavismului.”

Astăzi ne aflăm la începutul lui Februarie 1916, şi ce constatăm? Nu numai că marşul triumfal al traisimului a dat înapoi cu pierderi formidabile în oameni şi material de război, dar de altă ne uităm pe o hartă a pământului cucerit de armatele austro-ungaro-germane în Rusia, observăm că acest pământ are o suprafaţă aproape cât ţara noastră.

Cum rămâne dar cu marşul triumfal al slavismului în centrul Europei, profetizat de ţar?

A doua profetie a făcut-o lordul Churchill în discursul solemn ținut la 1 Octombrie 1914 la Anvers unde a fost primit de regele Belgiei, de generali şi de autorităţile comunale când a zis:

„Aliaţii menţin Anversul şi-l vor menţine totdeauna.”

Iată o profetie a aliaţilor care a fost de scurtă durată. Iar în discursul dela 15 Aprilie 1915, d. Viviani, pe atunci prim-ministru al Franşei spunea:

„Suntem pe cale de a restitui independenţa Belgiei şi de a uni familia francă din Alsacia-Lorena cu patria mamă” (Discurs ținut la consiliul general din departamentul Oise).

Belgia şi astăzi lacrămează du-

Limba părinţilor.

Din scrierile unui filosof german.

Johann Gottfried Herder e numele cunoscutului filosof şi literat german născut la 1744 în atmosfera sobră a Prusiei de est, şi din 1776 chemat de Goethe ca predicator de curte şi supraindependent la Weimar unde a şi murit la 1803. Pe mormântul său sunt scise 3 cuvinte pline de înţeles: *Licht, Liebe, Leben*.

Ca filosof Herder se numără între creatorii filosofiei istoriei. În dezvoltarea istorică a omenimii vede un progres contiinuat într-o direcţiune bine stabilită în direcţiunea *humanităţii* ideea humanităţii luminează evoluţiunea istorică a omenimii. Din acest punct de vedere istoria e o *cadă* dragostea faţă de toate popoarele, culte sau inculte şi o justă înţelegere a particularităţilor firei diferitelor popoare şi a importanţei lor pentru cultura universală.

Ţinând din *Briefe zur Beförderung der Humanität* (1795-96) următorul fragment din scrierile 10 :

„Are un popor şi mai ales

un popor mai puţin cultivat, ceva mai drag decât limba părinţilor săi? În ea locuieşte întreaga bogăţie de idei, de tradiţii, istorie, religie şi principii de viaţă, inima sa întreagă şi sufletul său întreg. Să-i iai unui astfel de popor limba şi să-l deoseşti, însemnează să-i iai singura avere nemuritoare care trece dela părinţi la copii...”

În adevăr, precum răbdă Dumnezeu toate limbile lumii, astfel şi un regent nu numai să tolereze limbile diferite ale popoarelor sale, ci să le şi cinstuască... Brabanţi şi Bohemi, Transilvăneni şi Lombardi sunt ei toţi pe acelaşi treaptă de cultură? Este deci locul tuturor în acelaşi institut de educaţie? În acelaşi cod de legi şi pedepse?

Dumnezeu însuşi nu ş'a permis o astfel de contopire, de aceea creşte El fiecare popor după înălţimea poporului.”

Cătăneşti.

Foicică ruptă 'n şapte,
Pe cine Domnu' li bate,
Nu li bate cu alte fapte,
Numai cu strălucitate,
Căci nu-i trebui alt păcat,
Făr să fie înstrăinat
În Galişia pustie
Şi plin de săracie.
În aceste zile grele
În cari este multă jale,
Frunză verde trai paralo
D'n sus de Sibiu mare
Mergu trenu foarte tare
Cu vre-o treizeci de vagoane
Toate pline de cătane;
Tot volintul de cei frumoşi
Cari de-oasă au fost scoşi.
Mergu trenu înferat
Şi merge tare înosat,
Şi li auzim şuerând
Pe feciori jale cântând,
Căcătă cântec de dor
De prin munşii ţării lor.
În trei zile şi trei nopţi
A mers trenul cu noi toţi
Pân' am trecut graniţa

În ţara Galişia.

Galişia ţară lată,
Mult mai eşti tu blăstămată,
De s-adunăcum în tine,
Atâta spuză de lume,
Să sufere-atâtea rele,
Pentru deaurile tele.
Săraci fecioraşi frumoşi,
Cum mai şod priu 'logăre jos
Cu puştile piramida,
Şi în straiţă fără pită.
Ne-am lăsat în voia sorşii
Şi-au pleost în gura morşii,
Şi marteza cea nemiloasă
Mulţi a luat cu-a ei coasă.
N'a întreat că sunt fecior,
Rămân macele cu dor,
N'a întreat că-s însuraşi
Şi rămân copii săraci
Neveste ce li-au iubit
Şi cu greu s-au despărşit.
În Galişia cât am stat
Loc foarte mult am umblat
Dar foame încam răbdat,
Că pe unde întrebai
Numai noma nioi găsiai,
Că tot aşa ne zicea :

„Nema nici, nema clebac
Dar foamea când ne lva
Ea pe hotar n'ndrepta
Pân' ce crumpene găsiam
Apoi cu ele veniam,
Şi în foc că le băgam,
Iar după ce le cociam,
Apoi iară azuiam
Că strigă 'forgatărunge',
Să ne punem toţi în rând,
Şi mâncam 'a varză crudă,
Nu ziceam, că nu e bună,
Cine va fi să nu crează,
Vie aici ca să vază,
Căci e 'a'ta dor,
Căcătă spă întâi'n isvor,
Şi aici i-atâta jale,
Căcătă apă în o vale,
Şi sunt dealuri şi păduri,
Oameni toţi cu gânduri,
Pământul este luros,
Şi e foarte apţos.
Şi mai e şi ţară rece,
Vai, de cine 'n ea petrece.”

pă independența pierdută, iar Al-

Să trecem la expediția de la Dardanele și vom găsi și aici o profecție tot a lordului Churchill, care într-un discurs ținut la 15 Iunie 1915 a zis:

«Armata lui Hamilton și flota noastră la Dardanele nu sunt de cât la câteva mii departe de o victorie ce nu s-a mai întâmpnat în acest război. Verbos de acea victorie considerată în sensul unui fapt apropiat și considerabil care va avea foarte mare influență asupra soartei războiului.»

Ei bine, expediția de la Dardanele a debutat în Februarie prin ocuparea peninsulei, și astăzi aliații după mari sacrificii au fost forțați să părăsească Gallipoli în întregime.

O ultimă profecție a fost făcută tot de d. Viviani, la 30 Septemvrie 1915 în marele discurs ținut în Camera deputaților când a zis între altele și următoarele:

«Rusia a ținut să se unească cu aliații săi pentru a da ajutor Serbiei și mâine trupele sale vor lupta alături de ale noastre.»

A trecut de atunci atâta timp și Rusia n'a trimes și n'a putut trimite nici un soldat care să lupte alături de soldații anglo-francezi!

Așa dar toate profeciile făcute de aliați asupra războiului din anul 1915-nu s-au realizat și din contră toți acești profeti s-au ales cu o amară decepțiune.

SITUAȚIA

pe câmpul de război.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice: Budapesta 3 Februarie.—Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

In nordul monarhiei.

In nord-ost dela Bojan a eșuat o întreprindere rusească îndreptată contra avant-posturilor noastre. In Galizia-occident și pe frontal din Wolhynia s-a desfășurat de ambele părți o activitate vie de aviație. Una din escadrile rusești a aruncat 6 bombe la Bucacs omorând 2 locuitori și răniind pe mai mulți. O altă escadră a rinit cu o bombă la nord-ost dela Luck pe trei prizonieri ruși, cari abia fuseseră aduși acolo. Escadrile noastre aeriene au bombardat cu succes regiunile la vest dela Ceortkov și la nord dela Zlaras. Altcum nu s-au dat decât lupte de artilerie in unele locuri.

La granițele italiene.

Pe frontul de la litoral luptele de artilerie au fost din nou violente in mai multe puncte. La capul de

pod dela Tolmein trupele noastre și-au lărgit pozițiile prin atacuri de sappeuri. La vest dela Santa Lucia, in tranșeele părăsite de dușman, s'au aflat numeroase cadavre și mult material de război.

Câmpul de operații din Balcani.

Forțele austro-ungare, cari înaintează în Albania, au ocupat cu avant-gardele lor ținutul la vest dela Kruja. In Muntenegru nimic nou.

General de divizie Hoffer, loc-țitorul șefului de stat maior.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 3 Februarie — Buletinul oficial al marelui cartier general german e pentru ziua de azi următorul:

Câmpul de operații dela vest: In Flandria artileria dușmană a răspuns violent la bombardarea noastră pe un front mai lat a pozițiilor dușmane. La nord-vest dela Hulluch am ocupat două pârâni aruncate de Englezi în aer înaintea frontului nostru. In regiunea dela Newville dușmanul și-a potențat in orele de după amiază focul său de artilerie până la o mare violență. Pe alte locuri ale frontului încă s-au desfășurat lupte violente de artilerie, iar în Argoni lupte cu granate de mână. Aviatorii noștri au impușcat în regiunea dela Peronne un avion englez și unul francez. Trei pasageri sunt morți, un observator francez greu rănit.

La est și sud-est și pe câmpul de operații din Balcani situația în general e neschimbată.

Evenimentele pe mare.

In 25 Ianuar cinci, in 27 Ianuar două, iar in 1 Februar trei din hidroplanele noastre au bombardat un eșed distrugător Durazzo și anume tabăra de corturi care e aproape de oraș și cu toată bombardarea violentă din partea bateriilor de pe uscat și a vaselor de război, ele s-au reîntors din nou ne-avariate înapoi. In 2 Februar Valona a fost bombardată de către 3 hidroplane. Stabilit mentele din port, ale flotei și tabăra de câmp au fost de mai multe ori nimerite. Din focul violent al bateriilor de uscat și de pe vasele de război unul din avioanele noastre a fost nimerit de două ori in motor, prin ceea-ce a fost silit să se coboare în mare. Comandantul grupului, sublocotenentul de marină Konjovic, s-a lăsat fără esitare lângă avionul avariat pe marea puternic agitată de Bora și cu tot focul bateriilor de pe Saseno și a două crucișătoare cari se apropiasera în grabă, i-a succedat să acuză în aparatul său pe doi ofițeri de aviație cari rămăseseră în viață, să distrugă cu totul avionul avariat și să se ridice încă la timp cu scapagiu după, pentru ca după un sbor de 220 kilon, să se re-intoarcă neatinse in golful dela Catarre.

Comandamentul marinei.

Vizita d-lui Carp la Viena.

— Voci de presă. —

«Drapelul» din Lugoj, comentând vizita d-lui Carp la Viena scrie între altele:

«Ca nici odată până acum apasă in cum s'na soartea noastră, a Românilor din Monarhia austro-ungară. O simte aceasta clar și d-l P. P. Carp, care până acu s-a desinteresat consecvent pe soartea noastră. Abia acum îl vedem făcând într-un interviu acordat unui ziarist dela «Az Est» distincția între relațiile politice ale Românilor față de Monarhia și relațiile față de Maghiari, ceea-ce este lucru ou totul nou la d-l Carp, care până acum s-a ferit consecvent a se amesteca cu vre-o vorbă în afacerile noastre interne.»

Evident, că distincția ce o face d-l Carp era un fond politic foarte serios și ne lămurăște întreg rostul călătoriei sale la Viena. Ei simte că are trebuința de chestia națională a Românilor din Monarhia spre a-și putea realiza programul. Ei simte și vede, că numai oferind garanții publicului din România, că situația noastră se va ameliora in mod esențial, va putea cerei opinia publică a României. Numai în garanțarea existenței și libertății noastre naționale in ambele părți ale Monarhiei poate găsi publicul mare al regelui remăța acestor compensații, pentru care să merite ca România să mai examineze odată situația sa politică și sa se orienteze de nou.

Bar dacă aceasta e concepția d-lui Carp, o spunem dela început, că a făcut o mare greșală, că s'a dus până la Viena, in loc să se orientează la Budapesta.

Chestia națională este cea mai ginge chestie a Ungariei și in chestia aceasta nu suporta politica maghiară nici un amestec de afară, dar mai puțin chiar dela Viena. In mentalitatea politici maghiari a fost totdeauna considerată Viena ca centrul secret al instigărilor naționale in Ungaria. Toata de aceea a fost politica maghiară totdeauna mai puțin accesibilă față de inițiativele venite din Viena. Ba aceste au trestit totdeauna cea mai mare reacție la politica lui maghiari. Doar tocmai zilele aceste s'a putut vedea că de susceptibile sunt circurile politice maghiare, încât și in comunicatul lui Hoffer și într'o improvizație stiliară a lui Conrad de Hószendorf s'au găsit mari păcate contra constituției maghiare.

Singura cale, pe care puteă eventual ajunge d-nul P. P. Carp la un rezultat pozitiv era calea directă la Budapesta cu deplina evitare a tuturor cercurilor vieneze.

Fatalitatea d-lui Carp este însă, că nu a avut simțul pentru aceasta și astfel se va înșoia dela Viena tot cu convingerile cu cari a plecat acolo, dar fără de a câștiga acel mijloc de care ar fi avut absolută trebuință pentru a câștiga opinia publică a țerii românești pe partea sa in aceste zile de mare cumpană.

Fără de a face pe profetul, putem zice, că d-l Carp se va înapoi dela Viena mai bogat cu o experiență, dar mai sărac cu o iluzie!

ȘTIRI.

3 Februarie n. 1916.

Moartea Mitropolitului Mețianu.

Telegrama despre moartea I. P. S. Sale Mitropolitului Ioan Mețianu, pe care o publicăm in fruntea numărului nostru de astăzi, ni s'a înmanat azi dimineață la orele 8 1/2. Imediat am comunicat-o forurilor noastre bisericești și școlare d'n loc, care încă nu s'au sără tristă veste.

Știrea lugubră a produs in întreg Brașovul adâncă jale și mare consternare. Nimeni nu era pregătit la acest desnodământ fatal, deși in decursul zilelor din urmă transpirase știrea, că Mitropolitul zace bolnav. Se credea însă, că constituția robustă a Înaltului Prelat va învinge boala, considerată de trecătoare.

Imediat după aflarea știrii triste s'a arborat pe edificiu școlare și bisericești din Brașov drapelul de delu iar clopoțele tuturor bisericilor românești din Brașov au venit prin dangățul lor trist moartea capului bisericei gr. or. române.

Prezumăm astăzi mâne se vor înruni corporațiunile bisericești și școlare din Brașov, ca să la hotărârri cu privire la reprezentarea Brașovenilor la actuala înmormântare. Dar și până atunci s'a dispus ca in toate bisericile din Brașov să se tragă zinic in două rânduri clopoțele timp de câ e o 1/2 oră.

Înmormântarea înstrului defunct, care a încetat din viață in vârsta patriarhală de 88 ani, va avea loc, după informațiunile noastre, Marți. Alte amănunte privitoare la actuala înmormântare ni ne lipsesc.

Redacția ziarului nostru a adresat Consistoriului din Sibiu următoarea telegramă de condolență:

Adânc consternați și îngrijorați de viitorul bisericei noastre naționale deplângem moartea ilustrului Arhiepiscop și Mitropolit, care însemnă o mare pierdere pentru neam și biserică cu deosebire in aceste vremi tulburi.

Gazeta Transilvaniei.

Pentru fondul ziaristilor au trimis prin administrația ziarului nostru d-l Nic. Patru, Gurghiu 2 cor., d-na Elena Ardelean, Beluș 4 cor. Mulțumim.

Războiul și meseriașii. Meseriașii cari și-au pierdut, ori li s'au împușcat pe urma războiului resursele de trai, li s'a lertat darea de câștig pe timpul cât durează războiul. Asociația rurală și meseriașii li provoacă acum pe meseriași ca să ceară încălzirea și a celorlalte dări motivând aceasta cu situația dificilă in cari au ajuns prin pierderea isoarelor de câștig.

Cuvinte de mulțămție. Din Viena primim cu întăzire spre publicare următoarele: Viena, 9/21 Dec. 1915. Oo. Redacțiunei Noi subscripții ne rugăm să bine-voliți a publica, in foala D-voastră aceste cuvinte, pe cari Vi-le aducem la cunoștință despre noi, soldații români răniți ardeleni, cari ne aflăm in Viena in «Augarten spital». De un timp de vreme, cam de 9-10 luni nu ne-a cercetat nimeni in acest spital afară de d-na căpitănească Maria Bălan. Deși sunt mai multii domii români aici nu au avut ocaziunea a ne cerceta, afară de d-na Bălan, care ne-a provănat cu toate cele

de lipsă fiind noi pe patul, de suferință și îndurând atâtea dureri dânsa ne-a mângăiat cercetându-ne in fle care săp-tămână și aducându-ne cărți de rugăciuni, cruciulițe și gazete de celit după cari înșănătoșă a foarte mult, apoi țigărele și alte multe lucruri trebuințoase. Suntem încredințați că d-na Bălan nu ne va uita nici de aci înainte nici pe noi nici pe cei cari vor mai veni in acest spital.

Pentru binefacerile făcute noi, cei mai vechi din acest spital li mulțumim din adăncui inimii d-nei Maria Bălan și-i dorim mulți ani de bucurie. Gheorghe Măleran și Gheorghe Jurju.

Poruncă pentru tinerime. Comandantul general din Kassel a publicat o aspră poruncă, prin care tinerimea între 14 și 18 ani este oprită dela cercetarea cinematografeilor. Ise interzice, afară de aceasta: plimbările fără scop in anumite străzi ale orașului, fumatul, consumarea de beauri alcoolice, precum și petrecerea în cafenele și în restaurante. Or ce contraveniență se pedepșește cu închisoare până la un an, in caz de împrejurări ușurătoare cu arest și amendă până la 1500 marce. Aceleași pedepse primesc și părinții sau îngrijitorii, dacă nu-și împlinesc datoriile cu privire la hotărârile din această poruncă. — Germania, tara pedagogilor, d-a decărbătit atențiune educației tinerimii sale. O supraviețuire mai intensă a tinerilor ar fi de trebuință neapărată cu atât mai vărtos in atele țări unde neouvințele tineretii sânt poate și mai mult bătătoare la ochi.

Tifosul in seminarul român din Lugoj. Din Lugoj se anunță că in seminarul greco-catolic de acolo a izbucnit epidemia de tifos care a făcut până acum 5 victime mortale. 36 teologi, un pedagog și o servitoare s'au îmbolnăvit de tifos.

Apollo-Bio. Program pentru Sămbătă și Duminică: Serată Berkyl Lilly și Nordisk: «Misteriosul Mr. Miller» dramă criminală in 3 acte. Actualități de pe câmpul de luptă. — «Știetic femelesc comedie in 2 acte. — Minunea patrupedă a lumii — comedie. Fiul nerecunoscător — dramă americană.

Omnia. Vineri, Sămbătă și Duminică in 4, 5 și 6 Februarie 1916: Prelucrare după Ballada lui Kuss Ionseff: Simoc Indit dramă in 5 acte. In prima rola Elena Aczéli și Artur Samlay. — «Veniți nmană comedie in 3 acte. — Noutăți de pe câmpul de luptă.

Pentru sărmanii soldații români, cărora li s'au amputat picioare sau mâni și cari și-au pierdut lumina ochilor".

Transport din r-ul trahit 13234 c. 31 f.

D-na Aneta Tărași . . . 3 »
D-na Elena Ardelean, Beluș 2 »

La data 13239 c. 31 f.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branice & Comp.

Redactor responsabil: Ioan Lacea

On donne des leçons de français. S' adresser au bureau du journal.

Dușmanța.

(Din parabolele lui Krummacher).

Dușmanța era cel mai bogat între regii Indiei, pompa și măreția lui nu aveau sărăci. Dar el era sumet și tru-faș, și își încluse inima față cu cei mai mici ai poporului; el nu ținea samă decât de cei mari și de principii din jurul tronului său.

Aceasta intristată pe un bramin bătrân, care in zilele tineretii sale fusese învățătorul acestui rege. El își părăsi locuința sa de pustnic, își presări pulbere pe cap, și, venind la curtea regală, se așeză între pompoasele colunne dela intrarea palatului.

Regele văsu pe bramin și-l chiamă la sine. — Pentru ce vii in semne de cea mai adâncă jale și ai presarat pulbere pe cărunțul tău cap? — întrebă regele.

— Când te-am părăsit, — răspunse braminul, — erai cel mai bogat din toți domitorii Indiei, cari au șezut vreodată pe tronul tău. Pentrucă Brama te binecuvăntase cu prisos, și cu bucurie părăsiu cu casa regelui și demulul meu. Acum însă am auzit in singurătatea mea, că toată acea îmbelșugare a dispărut, și cea mai adâncă sărăcie e soartea ta de azi.

Dușmanța tași aceste vorbe cu mirare, și întrebă surzând: Ce nebun și-a adus această veste? Privește acest

palat și desfătătoarele grădini din jurul lui, și mulțimea servitorilor cari așteaptă porunciile mele!

— Toate acestea — răspunse bătrânul — sunt numai amăgire, care înzădar încearcă să orbească ochii celui înțelept, Domnitorul Indiei a căzut din belugul său in sărăcie.

Regele se miră de vorbele înțeleptului bramin și zise: Care este garantul și martorul, care să pretuiscă mai mult decât privirea ochiului meu și decât simțul mâinilor mele?

Atunci bătrânul ridică glasul și zise: Soarele, simbolul adevărului sub tronul lui Brama, norul de ploaie de asupra capetelor noastre, și arburul roditor dinaintea colibei mele îmi vestesc și-mi mărturisesc sărăcia ta.

Dușmanța amui; iar bătrânul urmă: Că Brama a împodobit pe regele cerului cu vesnică bogăție de lumină și căldură, mi-o spun razele lui, care dela răsărit până la apus se revarsă peste coliba mea cași peste palatul tău și peste fiecare fricel de iarbă, și se oglindesc in mare și in fiecare picătură de rouă. Norul, când e plin, se răspândește peste vâi și peste dealuri, le trimite binecuvăntarea sa, și adușă cu bogăția lui gita iusată și muștele. Arburul roditor pieacă spre pământ belugul raaurilor sale binecuvăntate. Așa vestește și mărturisește natura, că Brama a binecuvăntat-o cu bogăția.

Iar tu semeni unei stânci, al cărei iavor a secat.

Dacă acestea nu-ți sunt destule mărturii, Dușmanto, întreabă și lucrămle poporului tău, și apoi te îngânfășă in fața lui Brama și a zidirii sale cu bogăția ta.

Așa vorbi eremitul, și se întoarse in coliba sa. Dușmanța puse cuvintele braminului la inimă, și deveni iarăș binefăcătorul și binecuvăntarea poporului său.

Într'o zi, după aceea, regele se duse in singurătatea braminului, și chemă afară din colibă și zise: Acum iar mă pot arăta in lumina soarelui și in fața pomilor tăi încărcăți de fructe. Dar lipsește încă ceva.

— Ce ar mai lipsi principelui, care este binecuvăntarea și părintele poporului tău? — întrebă braminul.

Mai trebuie, — răspunse Dușmanța, — să aduc recunoștința inimii mele înțeleptului, care m'a adus la calea cea dreaptă și m'a învățat, că mulțămirea și bucuria poporului este singura avuție a principelui și a conducătorului său. Eu sjunsesem sărac, și tu m'ai făcut iarăș bogat!

Așa vorbi prințul. Bătrânul îi îmbrățișă cu lucrămle de bucurie și-l binecuvăntă. M. Strajan.